

УХВАЛЕНО

протокол Вченої ради

19 травня 2021р. № 1**ЗАТВЕРДЖЕНО**

наказ в.о. ректора

20 травня 2021р. № 349**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ****1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Полтавський державний медичний університет (далі – Університет) надає освітні послуги здобувачам вищої освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітнього процесу усіх здобувачів освіти.

1.1. Положення про підтримку осіб з особливими освітніми потребами в Полтавському державному медичному університеті (далі – Положення) є нормативним документом Університету який розроблений на підставі:

- Закону України «Про освіту» №2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»;
- Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), ухвалених Міністерською конференцією в Єревані 14-15 травня 2015 року;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;
- Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635);
- Положення про психологічну службу у системі освіти України (Наказ

Міністерства освіти і науки України 22 травня 2018 року № 509);

- Статуту Університету;
- Концепції Міжнародної організації (МОП) №183 «Про охорону материнства»(1952рік), Рекомендацій МОН №191 про перегляд Конвенції «Про охорону материнства» (2000 рік);
- Постанови Кабінету міністрів України від 5.04.1994р. №226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- Наказу МОН від 17.11.2003 №763 «Про затвердження норм матеріального та нормативів фінансового забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також вихованців шкіл-інтернатів».

1.2. Особи з особливими потребами – особи, які здобувають освіту в закладах вищої освіти, що потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення їх права на освіту (особи з інвалідністю, із захворюванням (СНІД, ВІЛ та інші), вагітні, матері-годувальниці, біженці, переселенці, представники національних і релігійних меншин, сироти, особи з низьким прожитковим мінімумом).

1.3. В Університеті особам з особливими освітніми потребами надається підтримка:

- інформаційна;
- консультативна;
- соціально-психологічна;
- організаційна;
- освітня.

1.4. Проблемами соціально-вразливої частини здобувачів вищої освіти в Університеті опікуються приймальна комісія, деканати/дирекція інституту; кафедри; бібліотека; відділ міжнародних зв'язків; відділ управління освітньо-виховною та гуманітарною роботою з молоддю, органи студентського самоврядування, профспілковий комітет студентів. Регулярно обговорюються пропозиції щодо адресного захисту і підтримки соціально-вразливої частини молоді, а саме: студентів з інвалідністю, студентів дітей-сиріт, студентів з багатодітних та неблагополучних сімей, студентів з дітьми тощо.

2. КОНСУЛЬТАЦІЙНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Важливе завдання структурних підрозділів Університету, що відповідають за підтримку здобувачів вищої та передвищої освіти, полягає у наданні консультативної допомоги здобувачам освіти як у навчальній, так і позанавчальній сферах на всіх етапах навчання.

До структурних підрозділів, що відповідають за підтримку студентів,

належать:

- приймальна комісія;
- деканати/дирекція інституту;
- кафедри;
- бібліотека;
- відділ міжнародних зв'язків;
- відділ управління освітньо-виховною та гуманітарною роботою з молоддю;
- орган студентського самоврядування.

2.2. Приймальна комісія Університету як робочий орган вищого навчального закладу, передбачений частиною першою статті 38 Закону України «Про вищу освіту», утворюється для організації прийому вступників, організовує і проводить консультації з питань вступу на навчання та вибору спеціальності, що найбільш відповідає здібностям, нахилам і рівню підготовки вступників.

2.3. Деканати факультетів та адміністрація Навчально-наукового медичного інституту надають здобувачам освіти всю необхідну інформацію, яка стосується організації освітнього процесу в Університеті, консультують з усіх питань щодо організації навчання.

2.4. Графік консультацій кафедри (за потреби) розробляється на початку кожного семестру, затверджується завідувачем кафедри і розміщується на інформаційних стендах та інформаційних ресурсах кафедри. При складанні графіку має бути передбачений доступ до спеціалізованих аудиторій для забезпечення можливості здійснення здобувачем вищої освіти самостійної роботи (за потреби).

2.5. Необхідну інформацію здобувачі освіти можуть також отримати на сайті Університету, на сайтах кафедр.

2.6. Консультаційну підтримку щодо підбору необхідної літератури для підготовки рефератів та виконання інших індивідуальних завдань надають співробітники бібліотеки.

2.7. Відділ міжнародних зв'язків надає консультативну допомогу:

- іноземним здобувачам в питаннях організації освітнього процесу, а також в усіх питаннях життєзабезпечення іноземних громадян, які навчаються в Університеті;
- здобувачам, науково-педагогічним працівникам та співробітникам Університету в оформленні документів, необхідних для навчання та стажування за кордоном.

2.8. Відділ управління освітньо-виховною та гуманітарною роботою з молоддю надає консультаційну допомогу здобувачам освіти Університету:

- щодо прав та обов'язків, правил проживання та внутрішнього розпорядку у гуртожитку, поведінки на території Університету;

- з проблем адаптації до студентського середовища;
- з питань організації і проведення просвітницьких, культурних, організаційно-виховних заходів;
- надає індивідуальні та групові психологічні консультації, що передбачають допомогу в знятті гострих негативних психічних станів та довготривалу роботу, спрямовану на зміну ставлення індивіда до власних проблем, розуміння їх природи, формування позитивного мислення, тобто психологічну корекцію.

2.9. Студентське самоврядування для всебічної підтримки здобувачів освіти з особливими потребами під час навчання в Університеті пропонує Студентського куратора.

3. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Метою діяльності практичного психолога є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

3.2. Психологічне забезпечення освітнього процесу в Університеті:

- психологічне забезпечення психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів освіти;
- психологічне забезпечення адаптації до умов освітнього процесу;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів освіти, особистісного та професійного розвитку тощо;
- роботу з постраждалими від насильства тощо.

3.3. Практичний психолог сприяє:

- формуванню у здобувачів освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, готовності до самореалізації;
- профільному та професійному самовизначенню здобувачів освіти, формуванню життєвої компетентності;
- формуванню соціально-комунікативної компетентності здобувачів освіти;
- попередженню та профілактиці професійного вигорання педагогічних працівників;
- формуванню психологічної готовності учасників освітнього процесу до

взаємодії в інклюзивному середовищі із здобувачами з особливими освітніми потребами;

- формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу;
- попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів освіти.

4. ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

В Університеті затверджено та реалізовується програма заходів для забезпечення доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

4.1. Для забезпечення права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), в Університеті організація освітнього процесу передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил (у разі коли це неможливо повністю, здійснюється розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну);
- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації навчального процесу;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах (збільшений шрифт, електронний формат та інші).

4.2. Для забезпечення підтримки здобувачів з особливими освітніми потребами в Університеті при Відділі управління освітньо-виховною та гуманітарною роботою з молоддю, в разі необхідності, створюється група психолого-педагогічного супроводу, яку очолює проректор з науково-педагогічної та виховної роботи (створення та припинення її діяльності здійснюється за наказом ректора). До складу групи залучаються науково-педагогічні працівники Університету, представники адміністрації та інші фахівці (за потреби).

4.3. Група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Університету щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу

здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни, організовує індивідуальні консультації;
- організовує надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;
- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;
- консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам закладу вищої освіти щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- організовує заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

4.4. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), підписується самим здобувачем освіти та затверджується керівником закладу вищої освіти.

4.5. Супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

4.6. Для осіб з особливими освітніми потребами передбачене першочергове поселення в гуртожиток Університету.

5. ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ .

5.1. З метою поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та

матеріального забезпечення студентів дітей-сиріт Університет забезпечує перебування їх на повному державному утриманні.

5.2. Студенти діти-сироти в період навчання до 23 років або до закінчення навчального закладу забезпечуються безоплатно харчуванням.

5.3. Студентам дітям-сиротам до завершення навчання виплачується щорічна допомога для придбання навчальної літератури в розмірі трьох соціальних стипендій.

5.4. Студенти діти-сироти за вибором можуть бути зараховані на повне державне утримання або їм продовжується виплата соціальної допомоги..

5.5. Вступники з числа дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування приймаються до Університету поза конкурсом.

5.6. Студентам з числа дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування щорічно надається матеріальна допомога за рахунок стипендіального фонду у розмірі не менш як 8 неоподаткованих мінімумів доходів громадян..

5.7. При працевлаштуванні студентам дітям-сиротам видається одяг, взуття, м'який інвентар і обладнання на суму, не менш як 40 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, а також одноразова грошова допомога в розмірі шести прожиткових мінімумів. За бажанням випускникам може бути виплачена грошова компенсація у розмірі, необхідному для придбання одягу і взуття.

5.8. Для здобувачів освіти дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування передбачене першочергове поселення в гуртожиток Університету.

6. ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ЯКІ МАЮТЬ СТАТУС ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

6.1 Здобувачі освіти, які мають статус тимчасово переміщених осіб, користуються пріоритетним правом при переведенні з контрактної форми навчання та бюджетну форму навчання в межах вакантних місць ліцензованого обсягу здобувачів освіти згідно положення «Про переведення здобувачів Полтавського державного медичного університету на вакантні місця державного замовлення».

6.2. Для здобувачів освіти які мають статус тимчасово переміщених осіб передбачене першочергове поселення в гуртожиток Університету.

7. ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКІ СТВОРЮЮТЬ СІМ'Ю.

7.1. З метою пропагування сімейних цінностей, формування у суспільстві позитивного ставлення до студентської сім'ї, материнства та батьківства, в

Університеті створені комфортні умови (соціальний захист, супровід і підтримка) для студентських сімей, зокрема тих, хто планує мати дитину або вже виховує її. В Університеті забезпечені рівні можливості для здобуття освіти молодими матерями-студентками, що має позитивний вплив на становище студентської сім'ї, на благополуччя матері-студентки та її дитини.

7.2. Академічна відпустка - це перерва в навчанні, право на яку студент отримує у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання навчального плану (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах іноземних держав тощо), з медичної точки зору - у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребують тривалого відновлювального лікування, загостреннями хронічних захворювань або частими захворюваннями (понад один місяць за семестр); анатомічними дефектами, які не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання; нещасний випадок.

7.3. Відпустки по вагітності та пологах, відпуски по догляду за дитиною до досягнення нею віку 3-х років, а у разі, коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду - до досягнення дитиною 6-річного віку, надаються відповідно до Кодексу законів про працю України.

8. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Здобувачі освіти, члени науково-педагогічних колективів та спізробітники Університету зобов'язані знати та дотримуватися принципів цього Положення.

8.2. Дане Положення та зміни до нього ухвалюються Вченою радою та затверджуються наказом ректора.

Перший проректор

Проректор з науково-педагогічної та виховної роботи

Начальник навчального відділу

Декан міжнародного факультету

Декан стоматологічного факультету

Декан медичного факультету №1

Декан медичного факультету №2

Директор навчально-наукового медичного інституту

Директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти

Голова Студентського Парламенту

 В.М. Дворник

 В.І. Похилько

 І.І. Старченко

 Л.В. Буря

 А.І. Сидорова

 М.М. Рябушко

 Д.В. Капустянський

 Ж.П. Кундій

 А.В. Марченко

 О.В. Мамай